

TWİTTER'DA KADIN SİYASETÇİLERE YÖNELİK CİNSİYETÇİ SÖYLEMLERİN KULLANIMI

Esra Kıymaz*

Özet

Günümüzde kadınların haklar bakımından erkeklerle eşit olmalarına ve kamusal alanda varlık göstermelerinin önünde herhangi bir engel bulunmamasına rağmen, kadına yönelik cinsiyetçi söylemler, toplumsal yaşamın her alanında karşımıza çıkmaktadır. Siyasal iletişimde kullanılan cinsiyetçi söylemler, kadın siyasetçilerin siyasal yaşamda maruz kaldıkları ayrımcılık konusunda bizlere önemli ipuçları verir. Web 2.0 teknolojisinin sağladığı siyasetçilere erişim kolaylığı, siyasal iletişimde kadın siyasetçilere yönelik cinsiyetçi söylemleri de kolaylaştırmaktadır. Twitter, siyasal gündemin tartışıldığı bir sosyal medya platformu olarak bu anlamda öne çıkmaktadır. Çalışma, yöntem olarak, veri madenciliği ile temellenmiş bir nitel analiz çalışmasıdır. Çalışmanın örneklemini, 27. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Dönemi'nde, Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde sandalyesi bulunan 5 ayrı siyasal partiye mensup ve aktif siyaset yapan 5 kadın siyasetçinin Twitter hesapları oluşturmaktadır. Öncelikle, Twitter'da yapılan ön inceleme sonucu oluşturulan 27 anahtar kelime kullanılarak, 1 Ocak 2019- 31 Ekim 2022 tarihleri arasında anılan hesaplar etiketlenerek atılmış toplam 558 tweet R-Studio programı ile çekilmiştir. Daha sonra, elde edilen 558 tweet, MAXQDA Nitel Analiz Programı ile nitel içerik çözümlemesi prosedürüne tabi tutulmuştur. Analiz sonucu, tek tek okunarak kodlanan 558 tweet içerisinde cinsiyetçi ifade içeren toplam 562 kodlama yapılmış ve 11 kategori oluşturulmuştur. Son olarak, oluşturulan kategoriler, "aşağılama", "küfür ve hakaret" ve "cinsiyet rolleriyle simgeleştirme" olmak üzere 3 tema başlığında toplanmıştır. Buna göre tüm kadın siyasetçilere yönelik ifadelerin, niceliksel olarak farklılık göstermekle beraber içerik olarak benzerlik taşıdıkları görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kadın Siyasetçi, Cinsiyetçi Söylem, Siyasal Şiddet, Twitter.

*Sorumlu Yazar: Doktora Öğrencisi, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İletişim Bilimleri Ana Bilim Dalı, esrakiymaz@gmail.com. ORCID ID: 0000-0001-8813-393X

Geliş Tarihi: 29.12.2022 Kabul Tarihi: 16.02.2023 Yayın Tarihi: 28.02.2023

Atf Bilgisi / Reference Information

Kıymaz, E. (2023). Twitter'da Kadın Siyasetçilere Yönelik Cinsiyetçi Söylemlerin Kullanımı. Türkiye Medya Akademisi Dergisi. Cilt: 3 Sayı:5, s. 367-395. <https://doi.org/10.5281/zenodo.7646556>

Finansal destek var mı? Varsa, finansal destek kaynağını belirtiniz. (Cevaplanması zorunludur): **Hayır**
Çıkar çatışması var mı? Varsa belirtiniz. (Cevaplanması zorunludur): **Yok**
Teşekkür açıklaması var mı? Varsa belirtiniz. (Cevaplanması zorunludur): **Yok**

THE USE OF SEXIST DISCOURSE AGAINST WOMEN POLITICIANS ON TWITTER

Esra Kıymaz*

Abstract

Today, sexist discourses against women are encountered in all areas of social life, despite the fact that women are equal to men in terms of rights and there are no obstacles to their presence in the public sphere. Sexist discourses used in political communication give us important clues about the discrimination that women politicians are exposed to in political life. The ease of access to politicians provided by Web 2.0 technology facilitates sexist discourses against women politicians in political communication. Twitter stands out in this sense as a social media platform where political agenda is discussed. Methodologically, the study is a qualitative analysis based on data mining. The sample of the study consists of the Twitter accounts of 5 politician women who belong to 5 different political parties with seats in the Grand National Assembly of Turkey and who are active in politics during the 27th Government of the Republic of Turkey. First of all, a total of 558 tweets tagged with the aforementioned accounts between January 1, 2019 and October 31, 2022 using 27 keywords created as a result of the preliminary examination on Twitter were captured with the R-Studio program. Then, the 558 tweets were subjected to qualitative content analysis procedure with MAXQDA Qualitative Analysis Program. As a result of the analysis, a total of 562 codes containing sexist expressions were made among 558 tweets, which were read and coded one by one, and 11 categories were formed. Finally, the categories were grouped under 3 themes: "humiliation", "swearing and insult" and "symbolization with gender roles". Accordingly, it is seen that the expressions against all women politician differ quantitatively and are similar in content.

Keywords: *Women Politician, Sexist Discourse, Political Violence, Twitter.*

*Corresponding Author: PhD. Student, Sakarya University, Social Sciences Institute, Department of Communication Sciences, esrakiymaz@gmail.com. ORCID ID: 0000-0001-8813-393X

Received Date: 29.12.2022 Accepted Date: 16.02.2023 Published Date: 28.02.2023

Is there financial support? Indicate the source of financial support, if any. (Must be answered): No
Is there a conflict of interest? If so, please specify. (Must be answered): No
Is there a thank you explanation? If so, please specify. (Must be answered): No

GİRİŞ

Modernite ile birlikte siyasetin bir kurum olarak işlerlik kazanması sonucu toplumların yönetim düzenleri; hukuksal süreçler ile birlikte şekillenmiş ve istikrar kazanmıştır. Toplumların farklı kültürel kodlara sahip olması ve farklı tarihsel süreçlere dayalı geçmişleri siyasal sistemlerinin de farklılaşmasını beraberinde getirmektedir. Bu çerçevede siyasal sistemlerin toplumların kültürel geçmiş, tarihsel deneyimleri ve medeniyet kurma biçimleri ile ilişkili olduğu söylenebilir.

Tarihsel süreçte siyasal hayat iktidarın belli kişilerin elinde toplanmasından halka yayılmasına doğru giden gelişim çerçevesinde monarşik yapılardan demokratik yapılara doğru toplumda ilerleme göstermiştir. Siyaset başlangıçta kolektif bir olgu iken daha sonra kişisel hale gelmiş ve nihayet yine merkezi/kolektif bir hale yönelmiştir. Bu bağlamda siyasal sistem düzen sağlayan bir mekanizmadır. Bu mekanizma yönetim düzeni sağlar, birleştirir, aracı yapılar oluşturur, yönlendirir ve kitleleri eğitir (Aydın, 1997).

Toplumların bu geçmiş süreçlerinde yer alan dinamiklerin de etkisiyle siyaset kurumu çerçevesinde kadın ve erkek cinsiyetlerinin temsiliyeti de sosyal ve siyasal bilimlerin tartışma konuları içinde yer almıştır. Siyaset alanı ve onun gelişimi göz önüne alındığında özellikle kadınların siyasal alandaki temsiliyetlerinin erkek temsiliyeti karşısındaki azlığı dikkat çekicidir. Özellikle feminist ideolojinin de bu durumu eleştirdiği ve gerek teorik gerekse uygulamalı alanda kadın temsili için uğraş verdikleri söylenebilir.

Sanayi toplumu sonrası gerek dünyada gerekse Türkiye’de modernitenin hâkim olduğu toplumsal süreçler ile birlikte kadının kamusal alandaki yerine dair hukuksal düzlemde bir takım eşitlikçi düzenlemeler yapılmıştır. Bu süreçlerde kadınların siyasi temsilleri de önem kazanmış ve günümüze değin temsillerin niceliksel ve niteliksel olarak arttırılması planlanmıştır. Tekeli (1988)’nin ifade ettiği gibi Türkiye’de kadının siyasetle ilişkisi, batılı devletlerin kadınların oy hakkına gerek duymadan “*demokratikleştiği*” bir siyasal ortamda, 1930 yılında belediye seçimlerine katılma, 1933 yılında muhtar seçme ve seçilme, nihayetinde 1934 yılında milletvekili seçme ve seçilme hakkını elde etmeleriyle başlamaktadır. Diğer yandan, Cumhuriyet dönemi boyunca, kadının

siyasetteki yeri, modernleşme ve Batılılaşma ile sınırlı ve devlet ideolojisi ile uyumlu bir şekilde devam etmiştir. Ancak, 1980’lerde, yükselen feminist hareket ile birlikte kadınların her alanda eşitlik talepleri artmış ve bu durum Türk siyasal hayatını etkilemiştir (Aydemir ve Aydemir, 2011, s. 7). Türkiye, 1990 sonrası, kadının siyasetteki temsili konusunda uluslararası anlaşmalara taraf olmuş ve pek çok ulusal düzenlemeye gitmiştir¹.

Bu kazanımlar ve siyasette kadının temsili geçen yıllar içerisinde yeterli görünmemektedir. Türkiye İstatistik Kurumu’nun Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri 2021 Raporu’nda (Türkiye İstatistik Kurumu [TÜİK], 2022), meclise giren kadın milletvekili oranı, 2021 yılında %17,4 olarak belirlenmiştir. Diğer yandan, cinsiyet eşitsizliği küresel bir meseledir. Kökenleri Fransız Devrimi’ne dayanan ve burjuvazinin mücadelesi içerisinde başlayan kadın hareketi², kadınların geri aldıkları haklar bakımından çok kıymetli olsa da mevcut veriler kamusal alanda, eğitimde, istihdamda, ekonomide ve siyasette eşitsizliğin küresel düzeyde devam ettiğini göstermektedir. Dünya Ekonomik Forumu’nun Küresel Eşitsizlik 2022 Raporu’na göre (World Economic Forum [WEF], 2022), dünyada kadınların bakanlık pozisyonlarında bulunma oranı %16.1, parlamentolardaki kadın oranı %22.9, liderlik rollerindeki kadın oranı %36.9 olarak belirlenmiştir. Dünyada cinsiyet eşitliğinin tam olarak sağlanması için 132 yıl geçmesi gerektiği belirtilen raporda, Türkiye, cinsiyet eşitliği konusunda 146 ülke arasından 124. sırada yer almaktadır. Siyasi katılımı ise, 112. sıradadır.

Türkiye’de kadınların hakları batılı devletlerden önce tanıdığı halde, kadınların politikada sınırlı, olağandışı ve simgesel bir rol oynadıkları görülmektedir. Örneğin, Türkiye’de 1935-1980 yılları arasında kadınların siyasetteki durumuna bakıldığında Türkiye Cumhuriyeti Hükümetleri sadece 2 kadın bakan görmüştür (Tekeli, 1988, s. 82-83). 1980’den günümüze kadar ise, hükümetlerde kadınlar toplamda 18 kere bakanlık görevine getirilmiş, ancak her hükümet dönemi için kadın bakan sayısı 2’yi geçmemiştir (TÜİK, 2022). Bu noktada, kadınların erkeklerle aynı oranda temsil gücünün olmaması ile karar verici pozisyonlarda yer alamamaları arasındaki ilişkiye dikkat etmek gerekmektedir. Fransız feminist Hubertine Auclert, ilk defa 1884 yılında, tam denklik fikrini ortaya attığında, demokratikleşmenin ancak kadın ve erkeğin siyasal iktidarı eşit

¹ Ayrıntılı bilgi için bkz. (Aydemir ve Aydemir, 2011).

² Ayrıntılı bilgi için bkz. (Krupskaya ve Pieck, 1996, s. 102).

oranda paylaşmasıyla gerçekleşeceği inancının da tohumlarını ekmiştir (Agacinski, 1998, s. 138). Haklarda eşitlik ilkesi kadın ve erkeğe aynı siyasal hakları tanıırken, tam denklik ilkesi siyasal iktidarın yarı yarıya paylaşılmasını ifade eder. Böylece, kadınların siyasal haklara sahip oldukları halde, siyasette yer almayı tercih etmediği söylencesi de işlemez hale gelir.

Bu anlamda, Türkiye'nin de taraf olduğu CEDAW "Kadına Yönelik Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi" özellikle eşit temsil anlamında kadın hareketinin küresel düzeyde en önemli kazanımıdır. 18 Aralık 1979 tarihinde BM Genel Kurulu tarafından kabul edilen ve 3 Eylül 1981 tarihinde yürürlüğe giren CEDAW'ın 7. ve 8. maddeleri taraf devletlere parlamentolarda kadınlar ve erkeklerin eşit temsilinin sağlanması anlamında sorumluluklar yüklemiştir. Ayrıca, Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Komitesi'nin 23 No'lu tavsiye kararı, tam denklik için alınması gereken önlemleri sıralamıştır. Buna göre, kadınların maddi olarak desteklenmesi, kota ve kontenjan uygulamaları devletlere tavsiye edilmektedir (Dinçkol ve Koç, 2021, s. 11). Türkiye'de anılan önlemlerin eyleme geçirilmesi için halen bir uygulama bulunmamaktadır.

Sancar (2014), Türkiye'deki dirençli erkek egemen siyaset pratiğinin kökenlerini Türk modernleşmesinde arar. Buna göre, Türkiye'deki modernleşmenin aile odaklı olduğunu, kadınları evle sınırlı tutan ve sadece aile içerisinde konumlandıran siyasi bir stratejinin uygulandığını iddia etmektedir. Burada, muhafazakar/sağ, milliyetçi, otoriter ve militarist ideolojilerle kurulan ilişki önemlidir³. Örneğin, Özdemir ve Demirkanoglu (2015, s. 223), muhafazakar/sağ ideolojiler bağlamında uygulanan stratejiyi şöyle açıklar; "Kadınların kendilerini birey olarak değil, statü sahibi erkeklerin tamamlayıcı parçaları olarak takdim ettiği muhafazakâr partiler döneminde; kadınlara erkeklerce rotası, kuralları ve sınırları saptanmış bir hareket alanı içinde siyasi, ekonomik ve sosyal faaliyetlerde bulunma hakkı verilmiştir." Dolayısıyla, siyasetin "erkek işi" olarak kabul görmesi sürdürülmüş ve yeniden üretilmiştir. Althusser (2003), "İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları"nda toplumsal düşüncenin devletler tarafından ideolojik olarak nasıl manipüle edildiğini aktarmaktadır. Buna göre, aile, din, okul, kitle iletişim araçları vb.

³ Diğer yandan, feminizmin en fazla ifade bulduğu sol ideoloji dahi erkek egemen ve cinsiyetçilik körü politikaları nedeniyle feminist eleştiriye maruz kalmaktadır (Adak, 2020, s. 610).

egemen ideolojiyi sürdürmenin ve yeniden üretmenin araçlarıdır. Michel (1993, s. 6) ise, ataerkil sistemin kendini sürdürülebilme ve yeniden üretmek için sahip olduğu tüm kurumsal ve ideolojik olanakları, tıpkı kapitalizm gibi kullandığını ifade etmektedir.

Ataerkil sistemin yeniden ve yeniden üretiminin önemli parametrelerinden biri toplumların kullandığı dilde ve ürettiği söylemlerdedir⁴. Günlük yaşamda, bir gazete haberinde, bir televizyon dizisinde ya da bir annenin kızına tavsiyelerinde egemen ideolojinin söylemlerinin tekrar edildiği görülür. Böylelikle, neyin ideolojik neyin gerçek olduğu ya da neyin egemen söylem neyin bireysel düşünce olduğu birbirine karışır. B. Hooks, “*hayatımdaki en güçlü ataerkil ses, annemin sesi*” (2012, s. 11) diyerek, cinsiyetçiliğin erkeklerin ve kadınların DNA sarmallarına işlemiş köklü bir mesele olduğunu ifade eder. Cinsiyetçilikle mücadele etmenin zorluğu da buradadır.

Kadın siyasetçilere yönelik söylemler, içerdiği cinsiyetçi kodlarla, kadın olmanın siyasetçi kimliğinin önüne geçtiği gerçeğinin göstergeleri olarak sık sık karşımıza çıkmaktadır. Alp (2018), Donald Trump’ın kadın siyasetçilere yönelik söylemlerini analiz ettiği çalışmasında, bu durumu çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermektedir. Donald Trump, cinsiyetçiliği temsil etme bakımından güzel bir örnek teşkil eder. Zira Trump, muhafazakâr, aşırı milliyetçi hatta militarist duruşuyla⁵ eşitlik anlayışıyla yan yana dahi gelemeyecek, üsttenci ve baskıcı eril bir üslubu ustalıkla kullanmaktadır. Çalışmada, Trump’ın söylemleri, “olumsuzlama”, “küfür”, “şiddet söylemi” ve “cinsel nesne olarak simgeleştirme” olmak üzere dört kategoride değerlendirilmektedir. Örneğin; Cumhuriyetçi Parti’den rakibi Carly Fiorina hakkında söylediği “*Şu surata bakın! Biri bunun için oy verir mi? Bu suratı bir sonraki başkanımız olarak hayal edebiliyor musunuz?*”, Demokrat Parti’den rakibi Hillary Clinton hakkında söylediği; “*Eğer Hillary Clinton kocasını tatmin edemiyorsa, Amerika’yı tatmin edebileceğini nasıl düşünür?*”. Demokrat Parti Senatörü Maxine Waters hakkında söylediği, “*Olağanüstü şekilde düşük bir zekâ seviyesinde*” biçimindeki ifadeler dikkat çekicidir (Alp, 2018, s. 459-461). Bu

⁴ Sosyal bilimlerdeki toplumsal gerçekliklerin söylemlerle inşa edildiğine ilişkin yönelimler, çağımızın söylem çağı olduğuna ve söylemlerin çok güçlü araçlar haline geldiğine dikkat çekerler. Örneğin Foucault, mutlak iktidarın mutlak söylemlerin iktidarı olduğunu iddia etmektedir (Sözen, 2017, s. 9-14).

⁵ “Trump’ın seçilmesinden bu güne ırkçılık ve aşırı sağ ABD’de ivme kazandı. Başkanlık seçimleri sırasında ırkçılığı, Yahudi ve İslam karşıtlığını bolca kullandı. Trump’ın seçilmesinden sonra alt-right (Alternatif Sağ) adlı aşırı sağ hareket de kadınlara, Yahudilere, Müslümanlara, göçmenlere ve eşcinsellere düşmanlığını her fırsatta ortaya koyuyor” (Ofias, 2020, s. 84).

ve benzer ifadeler doğrudan siyasetçi bir kadının maruz kalabileceği cinsiyetçi söylemler içermektedir.

Bu tür söylemlerin tamamı, kadın siyasetçilere yönelik şiddet/siyasal şiddet⁶ olarak ifade edilebilir. Kaldı ki, şiddet eşitsizlikle yakından ilişkilidir ve ataerkil kültürün sürdürülebilmesi için başvurulan bilindik bir araçtır. Kadına yönelik şiddet, fiziksel, cinsel, ekonomik ve psikolojik olmak üzere çeşitli biçimlerde meydana gelir⁷. Kadın siyasetçilere yönelik şiddet ise, söylemin en büyük güç olduğu siyasi alanda tezahür ettiği için özellikle psikolojiktir. Kadınların, siyasette varlık göstermeye çalıştıkça, başka bir ifadeyle seslerini yükselttikçe şiddete maruz kalma ihtimalleri de artmaktadır. Ayrıca, siyasete ilgi duymamakla anılan çoğu kadın, bu tür bir şiddete maruz kalma kaygısıyla siyasete atılmamakta, çoğu kadın siyasetçi ise maruz kaldıkları şiddet sebebiyle siyaset hayatından çekilmektedir (Birleşmiş Milletler [BM] Kadın Birimi, 2021).

Kadına yönelik dijital şiddet ya da çevrim içi şiddet olguları, kadına yönelik siyasal şiddetin bir türü olarak karşımıza çıkmaktadır. Demokratikleşme anlamında, tüm dünyada akademik bir heyecan yaratan siyasal iletişim 2.0⁸, bir taraftan milyonlarca insanı toplayarak siyasal iletişim anlamında yeni bir kamusal alan sağlarken diğer taraftan siyasal şiddeti de kolaylaştırmıştır. Özellikle Twitter, siyasal gündemin tartışıldığı bir sosyal medya platformu olması bakımından siyasal şiddete son derece elverişlidir (Eren ve Aydın, 2014, s. 198). Twitter’ da yer alan trol ve bot hesaplar, hedef aldıkları siyasetçileri itibarsızlaştıran, zor duruma düşüren, atlatıcı ve yanıltıcı çevrim içi faaliyetlerinde, kadın siyasetçilere yönelik cinsiyetçi söylemleri bolca kullanmaktadırlar.

⁶ Birleşmiş Milletler Özel Raportörü’nün kadına yönelik siyasal şiddet tanımı şöyledir; “Seçim bağlamları ve diğer bağlamlar dâhil olmak üzere (siyasetteki kadınlara yönelik şiddet), bir kadın siyasetçiye yalnızca kadın olduğu için yöneltilen ya da kadınları orantısız şekilde etkileyen ve kadınların fiziksel, cinsel veya psikolojik olarak zarar görmesine veya acı çekmesine neden olan veya olabilecek her türlü toplumsal cinsiyete dayalı şiddet eylemi veya bunlara ilişkin tehditler olarak tanımlanabilir” (BM Kadın Birimi, 2021, s.5).

⁷ Ayrıntılı bilgi için bkz. (World Health Organization [WHO], 2014).

⁸ Siyasal iletişim 2.0, İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra dünya siyasetinin ihtiyaç duyduğu propaganda faaliyetlerinden ibaret olan siyasal iletişim kavramının, sosyal medya platformlarıyla birlikte kolay erişilebilirlik, etkileşim, geri bildirim özellikleri kazanması sonucu ortaya atılmış bir tanımlamadır (Bostancı, 2014). Siyasal iletişim 2.0, “bilgi miktarını artırması, bireysel iletişime imkan sağlaması, etkileşim ve evrensel erişim imkanı sağlaması gibi özelliklerinden dolayı katılımcı demokrasiyi gerçekleştirecek bir araç olarak” (Karagöz, 2013, s. 134) değerlendirmektedir. Bunun en önemli nedeni, özellikle Twitter’ın siyasal iletişimde önemli bir rol oynadığına ve yeni bir kamusal alan ya da siyasal iletişim alanı oluştuğuna dair yaygın kanaattir.

Diğer taraftan, gerçek hesaplardan yapılan yorumlardaki söylemlerde de farkında olarak ya da olmayarak cinsiyetçi ifadeler sıklıkla kullanılmaktadır.

Birleşmiş Milletler Kadın Birimi'nin yayınladığı “Siyasetteki Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi” başlıklı kılavuzda, kadın siyasetçilere yönelik çevrim içi siyasal şiddetin nitelikleri belirlenmiştir. Öncelikle, kadın siyasetçilere yönelik çevrim içi siyasal şiddet küresel bir meseledir ancak söylem biçimi kültüre göre değişebilir. İkincisi, toplumsal cinsiyet rolleri sebebiyle, kadın siyasetçilere yönelik saldırılar erkeklere yönelik saldırılara göre daha sık viral olma eğilimindedir. Üçüncüsü, kadınlar kendileri ve yakınlarına yönelik olarak erkeklerden daha fazla tecavüz ve ölüm tehdidi almaktadırlar. Dördüncüsü, kadın siyasetçilere yönelik şiddet, seçim bağlamlarıyla sınırlı değildir, sürekli ve sürekli. Son olarak, kadın siyasetçiler yerel ya da ulusal düzeyde faaliyet gösterme gibi buldukları pozisyonlara bağlı olarak farklı saldırılara maruz kalmaktadırlar (BM Kadın Birimi, 2021, s. 20).

Ulusal Demokratik Uluslararası İlişkiler Enstitüsü (NDI) tarafından 2019 yılında yayınlanan “Ürperten Tweet’ler: Siyasetteki Kadınlara Yönelik Çevrim İçi Şiddetin Analizi” raporunda kadın siyasetçilere yönelik cinsiyetçi söylemler incelenmiştir. Rapor, Kolombiya, Endonezya ve Kenya olmak üzere üç ülkeyi kapsamaktadır. Buna göre, üç ülkede kadın siyasetçilerin, “hakaret ve nefret söylemi”, “utanç ve itibar riski”, “fiziksel tehditler” ve “cinselleştirilmiş yanlış temsil”e maruz kaldığı sonucuna ulaşılmıştır (National Democratic Institute [NDI], 2019). Türkiye’de bu kapsamda bir çalışma kadın siyasetçilere yönelik şiddetin ve cinsiyetçiliğin boyutlarını kavramak bakımından gereklilik taşımaktadır.

YÖNTEM

Çalışmanın amacı, Türkiye’de kadın siyasetçilere yönelik Twitter’ da kullanılan cinsiyetçi söylemleri ortaya çıkarmaktır. Kadın siyasetçilere yönelik cinsiyetçi söylemlerin gösterilmesi, uzun süredir devam eden eşit temsil mücadelesinin, Türkiye’de neden istenen noktaya gelemediğini kavramak bakımından son derece değerlidir. Ayrıca, siyasal şiddetin siyasetçi erkeklerden farklı olarak kadınlığa özgülenen doğası ile yüzleşmek, Türkiye’de cinsiyetçiliğin nasıl yeniden üretildiği, sürdürüldüğü ve pekiştirildiğinin anlaşılmasına ışık tutacaktır. Yöntem olarak, veri madenciliği ile temellenmiş nitel içerik çözümlemesi tekniği kullanılmıştır. Veri madenciliği, çok büyük

miktardaki verilerin içindeki ilişkileri inceleyerek aralarındaki bağlantıyı bulmaya yardımcı olan ve veri tabanı sistemleri içerisinde gizli kalmış bilgilerin çekilmesini sağlayan veri analizi tekniğidir (Yaralıoğlu, 2014). Veri madenciliğinin seçilme nedeni, Twitter’ daki içerik akışının sayısal olarak gözle takip edilemeyecek kadar fazla olmasıdır.

Çalışmanın evrenini, Türkiye’deki kadın siyasetçiler oluşturmaktadır. Örneklem ise, 27. Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Dönemi’nde, Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde sandalyesi bulunan 5 ayrı siyasi partiye mensup ve aktif siyaset yapan 5 kadın siyasetçinin Twitter hesapları olarak belirlenmiştir. Bu hesaplar şöyle sıralanabilir: Adalet ve Kalkınma Partisi Kadın Kolları Başkanı Ayşe Kesir, Cumhuriyet Halk Partisi Kadın Kolları Başkanı Aylin Nazlıaka, İyi Parti Genel Başkanı Meral Akşener, Halkların Demokratik Partisi Eş Başkanı Pervin Buldan ve Milliyetçi Hareket Partisi Ankara Milletvekili Nevin Taşlıçay’dır. Örneklem seçiminde, çalışmanın amacına uygun olarak kasti örneklem türü uygun bulunmuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde milletvekili bulunan ve milletvekili sayısına göre sıralanan⁹ Adalet ve Kalkınma Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, İyi Parti, Halkların Demokratik Partisi ve Milliyetçi Hareket Partisi’nin Türkiye’nin siyasi hayatını ve bu partilerdeki kadın siyasetçilerin de Türkiye’deki kadın siyasetçileri temsil ettiği varsayımından hareketle, anılan 5 siyasi partiye mensup kadın siyasetçilerin Twitter hesapları seçilmiştir. Bu hesaplar, kadın siyasetçilerin siyasi pozisyonlarının çeşitliliği nedeniyle örneklem zenginliği sağlamasından dolayı uygun görülmüştür. Bir diğer örneklem seçimi kriteri de seçilen hesapların kendi partilerindeki diğer kadınlara göre takipçi sayısının yüksek ve popüler olan hesaplar olmasıdır. Çalışma, Twitter’daki verinin sayısal büyüklüğü nedeniyle, bu 5 Twitter hesabı ile sınırlı tutulmuştur.

Çalışma, metodolojik olarak iki aşamadan oluşmaktadır. Birinci aşamada, sırasıyla, R-Studio programı kullanılarak Twitter veri madenciliği yapılmıştır. Öncelikle, Twitter üzerinde 1 Ocak 2019-31 Ekim 2022 tarihleri arasında @aysekesir, @PervinBuldan, @meral_aksener, @NevinTaslicay, @AylinNazliaka hesapları etiketlenerek paylaşıma giren tweetler, 4 Ağustos 2022-31 Ekim 2022 tarihleri arasında ön incelemeye alınmıştır. Literatürde bulunan Twitter veri madenciliği çalışmalarında,

⁹ Ayrıntılı bilgi için bkz. (Türkiye Büyük Millet Meclisi, 2022).

genellikle belli dönemler seçilerek ya da belli hashtagler kullanılarak veri çekme işlemi uygulandığı görülmektedir. Bu çalışmada, kadın siyasetçilere yönelik cinsiyetçi söylemler bağlam dışı ve dağınık olduğundan, 2019'dan 2022'ye, neredeyse 27. Dönem Hükümeti'nin tamamını kapsayan 4 yıl gibi geniş bir zaman aralığı seçilmiştir. Haziran 2018 Genel Seçimleri'nden 1 Ocak 2019'a kadar geçen zaman aralığı, seçim sonrası durgunluk dönemi olduğundan kapsam dışı bırakılmıştır. Ön inceleme sonucu, nefret söylemi içeren kadına yönelik cinsiyetçi ifadelerden bir anahtar kelime havuzu yaratılmıştır. Anahtar kelime havuzu; “teyze”, “karı”, “tipe”, “abla”, “kadın”, “ablam”, “çirkin”, “makyaj”, “kocan”, “kadınsan”, “ayna”, “menopoz”, “evinde”, “evine”, “kilo”, “aynaya”, “börek”, “bacım”, “yüzündeki”, “yüzüne”, “tip” ve 6 hakaret ifadesi olmak üzere 27 kelimededen oluşmaktadır. 1 Kasım 2022-8 Kasım 2022 tarihleri arasında, bu kelimelerin geçtiği son 4 yılda atılan toplam 558 tweet R-Studio programı ile çekilmiştir. Bunun için, R-Studio ile Twitter arasında Twitter API 2.0 ile bağlantı sağlanmıştır. Bu bağlantı R-Studio'da rtweet paketi ile kurulmuştur. Ayrıca twitteR paketi de kullanılarak sırasıyla tm, stringr, gdapRegex, ROAuth, openssl, httpuv paketleri veri çekme işlemleri için kullanılmıştır.

İkinci aşamada, elde edilen veri doküman inceleme analiz yöntemi ile nitel içerik çözümlemesi prosedürüne tabi tutulmuştur. Bowen (2009, s. 27), doküman inceleme yöntemini, hem basılı hem de elektronik (bilgisayar tabanlı ve internet üzerinden iletilen) materyallerin gözden geçirilmesi veya değerlendirilmesi için kullanılan sistematik bir prosedür olarak tanımlar. Bu anlamda, Twitter'da üretilen içerikler de basılı belgeler gibi birer doküman olarak kabul edilmektedir. Diğer yandan, doküman inceleme, analitik bir prosedüre ihtiyaç duyar. Analitik prosedür, bulma, seçme, değerlendirme (anlamlandırma) ve sentezlemeyi gerektirir. Bu da içerik çözümlemesi yoluyla verilerin ana temalar, kategoriler ve vaka örnekleri halinde organize edilmesi anlamına geldiğinden (Bowen, 2009, s. 28) veri analizi aşamasında, MAXQDA Nitel Analiz Programı kullanılarak nitel içerik çözümlemesi yapılmıştır. Öncelikle, 558 tweet MAXQDA programında tek tek okunarak kodlanmıştır. Oluşan kodlar önce alt kategorilere, daha sonra temalara dağıtılmıştır. Daha sonra, sırasıyla her kategori için kod frekans analizi, kategoriler arası ilişkiler analizi ve incelenen hesapların kod dağılımına göre karşılaştırma analizi yapılmış ve veriler görselleştirilmiştir. Diğer yandan, cinsiyetçi söylemlerin anlamlandırılmasında, dilin tarafsız olmadığını iddia eden ve güç ilişkilerinin

ortaya konduğu Foucault'cu söylem yaklaşımından kavramsal olarak yararlanılmıştır. Ancak, prosedür olarak uygulanmamıştır. Bunun nedeni, söylem analizi tekniğinin örneklem büyüklüğü arttıkça imkânsız ve yararsız hale gelmesidir (Güngör, 2020, s. 5). Bu çalışmada, 558 tweet incelendiğinden, söylem analizi teknik olarak kullanılmamıştır.

BULGULAR VE YORUM

Tematik Analiz

R-Studio Programı kullanılarak çekilen 558 tweetin Maxqda Programın'da analiz aşamasında, kadın siyasetçilere yönelik cinsiyetçi söylemler için, Şekil 1'de bir en çarpıcı olanları gösterilen 122 kod kullanılarak 463 tweet kodlanmış, 562 kodlama yapılmış ve 11 alt kategori ve 3 tema belirlenmiştir. Şekil 1'de gösterilen kodlar, tweetlerdeki ifadeler değiştirilmeden kullanılarak oluşturulmuştur. Küfür ve hakaret içeren tweetler ise, cinsiyetçi küfür ve cinsiyetçi hakaret olarak kodlanmıştır¹⁰. Temalar, “*aşağılama*”, “*küfür ve hakaret*” ve “*cinsiyet rolleriyle simgeleştirme*” olarak tanımlanmıştır. Temalar ve alt kategoriler aşağıda ayrıntılarıyla açıklanmaktadır.

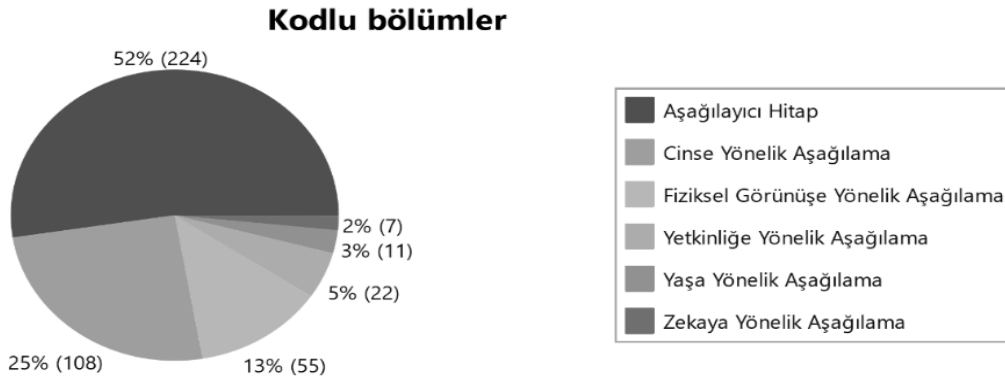

Şekil 1. Kadın Siyasetçilere Yönelik Cinsiyetçi Söylemler Kod Bulutu

¹⁰ Küfür, hakaret ve argo içeren ifadeler, etik hassasiyet nedeniyle çalışmada gösterilmemektedir.

1. Aşağılama

Kadın siyasetçilere yönelik aşağılama içeren söylemler 6 alt kategoriye ayrılmıştır. Bunlar; “aşağılayıcı hitap”, “cinse yönelik aşağılama”, “fiziksel görünüşe yönelik aşağılama”, “yetkinliğe yönelik aşağılama”, “yaşa yönelik aşağılama” ve “zekaya yönelik aşağılama” olarak belirlenmiştir. Şekil 2’de bu kategorilerde kodlanan bölümlerin frekans dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 2. Aşağılama İçeren Kategorilerin Frekans Dağılımı

1.1. Aşağılayıcı Hitap: İncelenen 558 tweette kadın siyasetçilere hitaben 173 “teyze” kelimesi, 25 “abla” kelimesi, 10 kendi ismiyle hitap sarkastik ve küçümseyen bir üslupla kullanılmıştır. “Teyze” kelimesinin kullanımı 35 tweette “Meral teyze”, “Pervin teyze”, “Aylin teyze” ve “Ayşe teyze” biçimindedir. Ayrıca, kadın siyasetçilerin isimlerinin değiştirilerek ve kısaltılarak kullanımına rastlanmıştır. “Teyze” ve “abla” kelimelerinin “laik teyze”, “mor halka teyze”, “bohçacı teyze” ve “hanım abla”, “mırıl abla” gibi 11 farklı kullanımı bulunmaktadır. Ek olarak, “kız” ve “kadın” kelimelerinin hitap olarak aşağılayıcı kullanımına rastlanmıştır. Bu hitap biçimleri kadın siyasetçileri aşağılayan, ciddiye almayan, değersizleştiren bir anlayışa dikkat çekmektedir.

1.2. Cinse Yönelik Aşağılama: Cinse yönelik aşağılama, bir kadına kadın olarak sahip olduğu özellikleri nedeniyle yapılan aşağılamadır. İncelenen tweetlerde öne çıkan cinse yönelik aşağılama, “karı” kelimesinin kullanım biçimi olmuştur. Tweetlerde 72 “karı” kelimesi geçmektedir ve bunların 61’inde çeşitli hakaretler, argo ve alaycı kelimeler sıfat olarak kullanılmıştır. Geri kalan 11 ifade ise “bu karı” biçimindedir. Cinse yönelik aşağılamada, diğer bir çarpıcı bulgu, kadının menopoz dönemi ile ilgili yapılan

aşağılamadır. “Menopoz dönemleri zordur arkadaşlar.. bi el atın yardımcı olun kendilerine..”, “...menopoz olayından kaynaklı galiba bu yaptığınız gaff”, “Menopoz kötü birşey insanı sacmalatır”, “...bi sus seni gale alan yok sen hele menopoz ateşine çare bul” ifadelerinde görüldüğü gibi, kadın siyasetçiye, siyasetle ilgili bir meselede, söylediği bir sözü ya da yaptığı açıklamayı çürütmek için menopozda olma durumu ile sözlü saldırıda bulunmaktadır.

Cinse yönelik aşağılama, kadınlara atfedilen zayıflık özelliğini anlatır biçimde de görülmektedir. “Tavuk kılıklı”, “zırzır yapma”, “...mıy durmadan sızlanıyorsun” ifadeleri kadınların zayıf, sürekli şikayet eden, pasif varlıklar olduğunu ifade etmektedir. Benzer bir biçimde, “makyaj” kelimesi de kadını kadın olduğu için küçümseyen ifadelerde yer almaktadır. Bunlar, “makyaj yapınca kendini temiz sanan kadınlardan tiksiniyorum”, “fazla makyaj ülkeme zarar”, “...yüzündeki makyaj kadar sahtesin” şeklindeki ifadelerdir. Ayrıca, doğrudan kadınlığa saldıran, “kadınlığından utanır insan”, “sen de kadın mısın?”, “sen ne biçim kadınsın?” gibi 10 cinsiyetçi ifadeye rastlanmıştır.

1.3. Fiziksel Görünüşe Yönelik Aşağılama: İncelenen tweetlerde, kadın siyasetçilere yönelik “çirkin” kelimesinin 22 tweette kullanıldığı görülmektedir. “Hiç değişmemiş o zaman da çirkin miş”, “...senin çok çok ama çok bet ve çirkin mi çirkin bir karı olduğunu söyleyen oldu mu sana”, “Giderek çirkin mendebur bir hale geliyor bu kadın”, “...çok çirkin ve çok iticisin, üstelik sesinde çok kötü..”, “Bir kadın ancak bu kadar çirkin olabilir” ifadeleri, kadın siyasetçilerin maruz kaldığı fiziksel görünüşüne yönelik aşağılamaya verilebilecek örneklerdir. Aynı şekilde, “tip” kelimesi de fiziksel görünüşe yönelik aşağılama amacıyla kullanılmıştır. 19 tweette “tipe bak”, “tipe gel”, “...ne tipin tip ne kılığın kılık”, “Tipe bak ya bunun kadın olduğun emin misiniz.” gibi ifadeler bulunmaktadır. Ayrıca, “kilo almışsın”, “buruşuk”, “pörsümüş” gibi aşağılayıcı ifadelerle rastlanmıştır.

1.4. Yetkinliğe Yönelik Aşağılama: İncelenen tweetlerin 22’sinde yetkinliğe yönelik aşağılama bulunmaktadır. “Ülkenin durumuna bakar mısın bu kadın bile milletvekili”, “...elinin hamuru ile kafandan yasa çıkarma”, “...senin aklın ermez böyle işlere”, “...sen ne anlarsın ülke yönetmeden”, “...senin neyine gerek siyaset”,

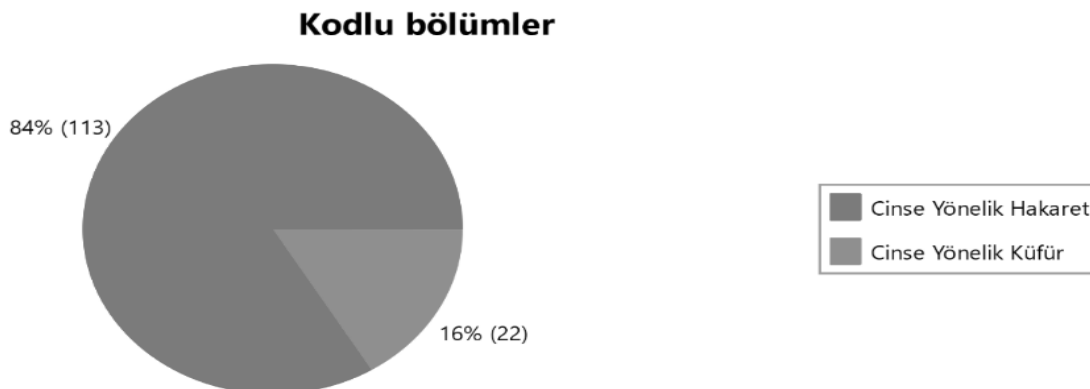
“...devlet yönetecekmiş” yetkinliğe yönelik aşağılamaya verilecek en çarpıcı örnekler olarak öne çıkmaktadır.

1.5. Yaşa Yönelik Aşağılama: İncelenen tweetlerin 11’inde, kadın siyasetçilerin yaşlı olduğu, “kocamış”, “moruk”, “nine”, “...iyice yaşlandın artık”, “buruşuk”, “yaşlı” “koca karı” gibi aşağılayıcı bir biçimde ifade edilmektedir. Yaşa yönelik aşağılamanın cinsiyetçilikle ilişkisi, aşağılayıcı hitap, cinse yönelik aşağılama ve hakaret söylemleri ile birlikte kullanılıyor olmasıdır. Örneğin; yaşa yönelik aşağılama içeren tweetlerde, pekiştirici olarak 7 “karı” kelimesi ve 5 “teyze” kelimesi yer almaktadır.

1.6. Zekaya Yönelik Aşağılama. İncelenen tweetlerin 7’sinde, “Sana dingin kafa alacam hemde düşüneninden”, “...beyni olsa ona laf anlatmak isterdik tabi.”, “...sizin kafanız bunlara basmaz.”, “Git evinde otur sen, anlaşıldı kafan basmıyor” biçiminde zekaya yönelik aşağılama bulunmaktadır. Zekaya yönelik aşağılama, aynı zamanda yetkinliğe yönelik aşağılamayı da içermektedir. Bu tür söylemler, kadın siyasetçileri mesleki olarak itibarsızlaştıran bir anlam taşımaktadırlar.

2. Küfür ve Hakaret

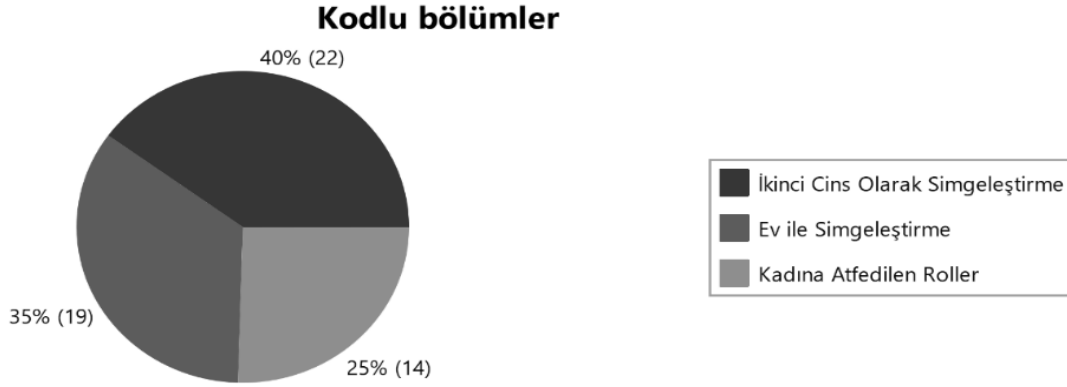
Kadın siyasetçilere yönelik küfür ve hakaret, aşağılamadan sonra en sık rastlanan cinsiyetçi söylem biçimidir. “Cinse yönelik hakaret” ve “cinse yönelik küfür” olarak 2 alt kategoriye ayrılmıştır. İncelenen tweetlerde, küfür ve hakaret oldukça fazla olmakla birlikte, bu çalışmada doğrudan kadın olmakla ilişkili, kadın bedenini aşağılayan, sadece kadınlar için kullanılan hakaret ve küfürler ele alınmıştır. Cinse yönelik hakaret sayısı 113, cinse yönelik küfür sayısı ise 22’dir. Şekil 3’de bu kategorilerde kodlanan bölümlerin frekans dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 3. Küfür ve Hakaret İçeren Kategorilerin Frekans Dağılımı

3. Cinsiyet Rollerini ile Simgeleştirme

Kadın siyasetçileri cinsiyet rolleri ile simgeleştiren söylemler 3 alt kategoriye ayrılmıştır. Bunlar; “ikinci cins olarak simgeleştirme”, “ev ile simgeleştirme” ve “kadına atfedilen roller” olarak belirlenmiştir. Şekil 4’de bu kategorilerde kodlanan bölümlerin frekans dağılımı gösterilmektedir.

Şekil 4. Cinsiyet Rollerini ile Simgeleştirme İçeren Kategorilerin Frekans Dağılımı

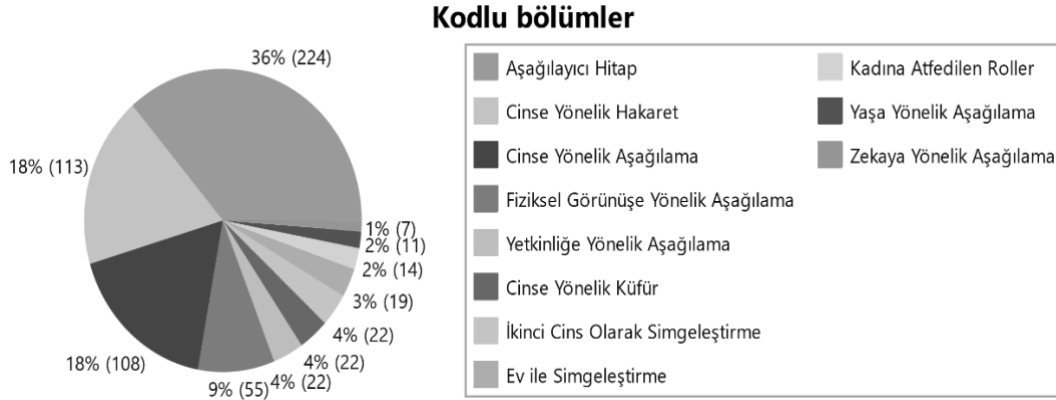
3.1. İkinci Cins Olarak Simgeleştirme: İkinci cins olarak simgeleştirme, kadını erkeğin karşısında ikincil konumda algılayan anlayışın bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır (Beauvoir, 1993). Bu durum, erkek egemenliğinin en belirgin biçimde hissedildiği söylemlerle tezahür eder. İncelenen tweetlerin 22’sinde kadının erkek karşısında ikincil konumda simgeleştirildiği, başka bir ifadeyle erkekten geride durması gerektiğini ifade eden söylemler bulunmaktadır. “*Sen kadınsan, senin ne işin var siyasetde. Sen get evine sahip çık. Siyaset kadın işi deyil*”, “*kendine gel kendine kadınsan kadınlığını bil kadın olman erkeklere hakaret etme hakkını sana vermez*”, “*...kadınsan kadınlığını bil*”, “*...kadınsan edebini adabını bil*”, “*...kadınsan hattını bil*” ifadelerinde kullanılan “kadınsan” vurgusu kadının kadın olduğu için haddini bilmesi gerektiğini açıkça anlatmaktadır. İkinci cins olarak simgeleştirmede, diğer bir dikkat çekici söylem ise, kadın siyasetçilerin kocaları ile ilgili yapılan yorumlardır. “*İranlı genç bir erkekten on binlerce dolarlık hediyeler alsaydın Kocan buna ne derdi*”, “*senin kocan yokmu*”, “*Senin kocan izin veriyorsa bikiniyle dolaş iş yerine de öyle gel*” şeklindeki söylemler kadının kocasının kadına olan önceliğini ifade etmektedir. Ayrıca, “*kır dizini otur*”, “*sesini kes*”, “*otur oturduğun yerde*”, “*dizini bük evinde otur*” gibi ifadeler geleneksel olarak sadece kadınlara yöneltilen cinsiyetçi söylemlerdir.

3.2. Ev ile Simgeleştirme: İncelenen tweetlerin 19’unda kadınların ev hayatı ile özdeşleştirildiği, bulunmaları gereken yerin evleri olduğu söylemi bulunmaktadır. “Allah aşkına siyaseti bırak git evinde otur”, “...sen otur evinde”, “Git evinde otur sen”, “...iyisini sen in aşağı otur evinde”, “Teyze evde torunların sevgi bekliyor onları mahrum bırakma”, “...hiç eve girmediniz ki ama çok gezenin paçası pislikten kurtulmaz”, “Lütfen evinde otur ailenle ilgilen”, “...sen git kocana torununa bak evinle ilgilen sen herşeye maydonoz olma” ifadeleri kadını ev ile simgeleştiren, kadına kamusal alanda var olma hakkı tanımayan söylemlerdir.

3.3. Kadına Atfedilen Roller: Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadınlara ve erkeklere, onları keskin bir biçimde ayırtıran roller atar. Ev işlerini yapmak, çocuk bakımı, aileyi bir arada tutmak kadınca roller olarak kabul edilmektedir. İncelenen tweetlerin 14’ünde kadına atfedilen rollerin ifade edildiği söylemler bulunmaktadır. “Sen evde dolma sar, börek yap”, “Abla git börek aç , mantı yap .. ne bilim turşu bas ama yorum yapma ya..”, “kazak ör dans et yemek yap bulaşık yıka dizi izle”, “Lütfen evinde otur ailenle ilgilen”, “Giitte bulaşığı yıka...sen ne anlarsın ülke yönetmeden”, “...sen git kocana torununa bak”, “Bence sen sus teyze evine git torun bak”, “Ya teyze sen git torun bak”, “Teyze git evine otur torun torba ile ilgilen”, “...git evinde otur torun torba sev kek günleri düzenle ne işin var siyasetle senden bir şey olmaz”, “Teyze git evine temizlik yap” ifadeleri Türkiye’de kadına atfedilen rollerin cinsiyetçi bir biçimde sürdürdüğünü göstermektedir. Bu tweetler arasında, “...senin aklın ermez böyle işlere git kendine makyaj yap başka uğraşlar bul” ifadesi ayrıca dikkat çekicidir. Bu söylemle, makyaj yapmak kadınca olduğu için küçümsendiği gibi, kadına hafif ve değersiz bir rol olarak atanmaktadır.

Alt Kategorilerin Genel Değerlendirmesi

İncelenen tweetlerde tüm alt kategorilerin dağılımına bakıldığında, alt kategoriler, %36 aşağılayıcı hitap, %18 cinse yönelik hakaret, %18 cinse yönelik aşağılama, %9 fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, %4 yetkinliğe yönelik aşağılama, %4 cinse yönelik küfür, %4 ikinci cins olarak simgeleştirme, %3 ev ile simgeleştirme, %2 kadına atfedilen roller, %2 yaşa yönelik aşağılama ve %1 zekaya yönelik aşağılama biçiminde sıralanmaktadır.

Şekil 5. Tüm Kategorilerin Frekans Dağılımı

Diğer yandan, kategoriler keskin bir biçimde birbirinden ayrılmamaktadır. Şekil 6’da görüldüğü gibi, kategoriler arası kesişmeler, kadın siyasetçilere yönelik söylemlerin birbiriyle ilişkili, iç içe geçmiş bir yapıda olduğunu göstermektedir. Kodlama prosedürü uygulanırken, tweetlerin ağırlıklı olarak birden fazla kategoriye kapsadığı görülmüştür. Buna göre, aşağılayıcı hitap, 71 tweette, diğer bütün kategoriler ile kesişmektedir. Cinse yönelik aşağılama, 44 tweette, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yetkinliğe yönelik aşağılama, yaşa yönelik aşağılama, zekaya yönelik aşağılama, cinse yönelik hakaret, cinse yönelik küfür, ev ile simgeleştirme, kadına atfedilen roller ile kesişmektedir. Fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, 29 tweette, diğer bütün kategorilerle kesişmektedir. Yetkinliğe yönelik aşağılama, 34 tweette, aşağılayıcı hitap, cinse yönelik aşağılama, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yaşa yönelik aşağılama, zekaya yönelik aşağılama, cinse yönelik hakaret, ikinci cins olarak simgeleştirme, ev ile simgeleştirme, kadına atfedilen roller ile kesişmektedir. Yaşa yönelik aşağılama, 18 tweette, aşağılayıcı hitap, cinse yönelik aşağılama, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yetkinliğe yönelik aşağılama, zekaya yönelik aşağılama, cinse yönelik hakaret, cinse yönelik küfür ile kesişmektedir. Zekaya yönelik aşağılama, 10 tweette, aşağılayıcı hitap, cinse yönelik aşağılama, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yetkinliğe yönelik aşağılama, yaşa yönelik aşağılama, cinse yönelik hakaret, ev ile simgeleştirme ile kesişmektedir.

Cinse yönelik hakaret, 50 tweette, aşağılayıcı hitap, cinse yönelik aşağılama, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yetkinliğe yönelik aşağılama, yaşa yönelik aşağılama, zekaya yönelik aşağılama, cinse yönelik küfür, ikinci cins olarak simgeleştirme ile kesişmektedir. Cinse yönelik küfür, 24 tweette, aşağılayıcı hitap, cinse

yönelik aşağılama, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yaşa yönelik aşağılama, cinse yönelik hakaret ile kesişmektedir.

İkinci cins olarak simgeleştirme, 15 tweette, aşağılayıcı hitap, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yetkinliğe yönelik aşağılama, yaşa yönelik aşağılama, zekaya yönelik aşağılama, cinse yönelik hakaret, ikinci cins olarak simgeleştirme, ev ile simgeleştirme, kadına atfedilen roller ile kesişmektedir. Ev ile simgeleştirme, 29 tweette, aşağılayıcı hitap, cinse yönelik aşağılama, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yetkinliğe yönelik aşağılama, zekaya yönelik aşağılama, ikinci cins olarak simgeleştirme, kadına atfedilen roller ile kesişmektedir. Kadına atfedilen roller, 24 tweette, aşağılayıcı hitap, cinse yönelik aşağılama, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yetkinliğe yönelik aşağılama, ev ile simgeleştirme ile kesişmektedir.

Kod Sistemi														
▼ Aşağılama														0
Aşağılayıcı Hitap		7	9	10	4	2	9	3	8	10	9			71
Cinse Yönelik Aşağılama	7		6	4	7	1	13	4		1	1			44
Fiziksel Görünüşe Yönelik Aşağılama	9	6		3	2	2	3	1	1	1	1			29
Yetkinliğe Yönelik Aşağılama	10	4	3			2	3		1	6	5			34
Yaşa Yönelik Aşağılama	4	7	2			1	3	1						18
Zekaya Yönelik Aşağılama	2	1	2	2	1		1			1				10
▼ Küfür ve Hakaret														0
Cinse Yönelik Hakaret	9	13	3	3	3	1		15	3					50
Cinse Yönelik Küfür	3	4	1		1		15							24
▼ Cinsiyet Rollerini ile Simgeleştirme														0
İkinci Cins Olarak Simgeleştirme	8		1	1			3			2				15
Ev ile Simgeleştirme	10	1	1	6		1			2		8			29
Kadına Atfedilen Roller	9	1	1	5							8			24
Σ TOPLAM		71	44	29	34	18	10	50	24	15	29	24		348

Şekil 6. Kategoriler arası Kesişmeler

Kategoriler arası kesişmelerde, aşağılayıcı hitabın diğer cinsiyetçi söylemlerle birlikte kullanımının yaygın olduğu görülmektedir. Aşağılayıcı hitap, cinsiyetçi söylemlerin pekiştirilmesinde önemli rol oynamaktadır. Öte yandan, diğer aşağılama kategorileri de aynı işleve yönelik kullanılmaktadır. Cinse yönelik hakaret ve cinse yönelik küfür de aynı şekilde cinsiyetçilik vurgusunu arttırmaktadırlar. Kategoriler arasındaki ilişkilere bakıldığında; cinse yönelik aşağılama ile cinse yönelik hakaret ve küfür kullanımı birbiriyle ilişkili bulunmuştur. Bir diğer önemli bulgu, yetkinliğe ve zekaya yönelik aşağılama ile cinsiyet rolleri ile simgeleştirme teması altındaki tüm kategoriler arasındaki ilişkilidir. Ayrıca, yetkinliğe yönelik aşağılama ile cinse, fiziksel

görünüşe, yaşa ve zekaya yönelik aşağılama arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Birkaç örnek vermek gerekirse; *“Ya bakıyorumda tipi, tip değil görüntü elden ayrısı , zeka dersen adaki bulasın! Seni nasıl milletvekili yapmışlar bi türlü anlamıyorum”* ifadesinde, sırasıyla fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, zekaya yönelik aşağılama ve yetkinliğe yönelik aşağılama aynı tweette yer almaktadır. Bu tweette, fiziksel görünüş ve zeka, siyasal yetkinlikle doğrudan ilişkilendirilmiştir. *“Giitte bulaşığı yıka....sen ne anlarsın ülke yönetmeden tavuk kılıklı”* ifadesinde ise, sırasıyla, kadına atfedilen roller, cinse yönelik hakaret, yetkinliğe yönelik aşağılama ve cinse yönelik aşağılama birlikte kullanılmaktadır. Burada, bulaşık yıkamak ile siyasette yetkin olmamak arasında doğrudan bir ilişki kurulduğu gibi, cinse yönelik aşağılama ve hakaret ile kadının siyaset hayatında yetkin olmadığı söylemi pekiştirilmektedir. Ya da *“Abla git börek aç, mantı yap .. ne bilim turşu bas ama yorum yapma ya..”* ifadesinde görüldüğü gibi, kadına atfedilen roller, siyasetin kadın işi olmadığını vurgulamak için kullanılmaktadır. *“En iyisi Sesini kes, Dizini bük evinde otur”* ifadesinde ise, kadının hem ikinci cins olarak hem de ev ile simgeleştirildiği görülmektedir.

İncelenen Hesapların Karşılaştırması

Tablo 1’de kadın siyasetçilerin Twitter hesaplarından elde edilen verilerin karşılaştırılması yapılmıştır. Tabloya göre, kadın siyasetçilerin nefret söylemi ve cinsiyetçi ifadelerle en fazla maruz kalma durumunu buldukları siyasi pozisyon etkilemektedir. Muhalif kadın siyasetçilerin hesaplarında bulunan ve cinsiyetçi ifade içeren tweet sayısının, iktidar partilerindeki kadın siyasetçilere göre oldukça fazla olduğu görülmektedir. Takipçi sayısı sıralamasına bakıldığında, en fazla takipçi sayısı @meral_aksener hesabında bulunmaktadır. Daha sonra, sırasıyla @PervinBuldan, @AylinNazliaka, @aysekesir ve @nevintaslicay gelmektedir. Takipçi sayısı fazla olan hesapların, etkileşimi de yoğun olduğundan, bu hesaplara atılan tweetlerde kullanılan cinsiyetçi ifade oranı da yüksektir. Bu durumda, popülerite, takipçi sayısı ve cinsiyetçi söylemler arasında doğru bir orantı bulunduğu görülmektedir. Diğer yandan, bu tabloya göre, genel başkan ve eş başkanlık gibi karar verici pozisyonlarda bulunan kadın siyasetçilerin daha fazla saldırıya uğradığı değerlendirilmesi de yapılabilir.

	Siyasi Parti	Siyasi Unvan	Twitter Adresi	Takipçi Sayısı	İncelenen Tweet Sayısı	İncelenen Kelime Sayısı
<i>Meral Akşener</i>	İyi Parti	Genel Başkan	@meral_aksener	5,4Mn	296	1289
<i>Pervin Buldan</i>	HDP	Eş Başkan	@PervinBuldan	688,2b	89	538
<i>Aylin Nazlıaka</i>	CHP	Kadın Kolları Başkanı	@AylinNazliaka	469,6B	89	542
<i>Ayşe Keşir</i>	AK Parti	Kadın Kolları Başkanı (Düzce Milletvekili)	@aysekesir	129,9B	56	417
<i>Nevin Taşlıçay</i>	MHP	Ankara Milletvekili	@nevintaslicay	58,1B	23	138

Tablo 1. Kadın Siyasetçilerin Twitter Hesaplarının Karşılaştırması

Şekil 7’de görüldüğü gibi, hesaplar karşılaştırıldığında, aşağılama içeren ifadelerin kullanıldığı tweet sayısı @meral_aksener hesabında 183 tweet, @PervinBuldan hesabında 66 tweet, @AylinNazliaka hesabında 70 tweet, @aysekesir hesabında 43 tweet ve @nevintaslicay hesabında 5 tweet olarak tespit edilmiştir. Küfür ve hakaret içeren tweet sayısı, @meral_aksener hesabında 71 tweet, @PervinBuldan hesabında 22 tweet, @AylinNazliaka hesabında 10 tweet, @aysekesir hesabında 13 tweet olarak belirlenmiştir. Cinsiyet rolleri ile simgeleştirme içeren tweet sayısı ise, @meral_aksener hesabında 17 tweet, @PervinBuldan hesabında 10 tweet, @AylinNazliaka hesabında 11 tweet, @aysekesir hesabında 7 tweettir. Analiz sonucu, tüm kadın siyasetçilere yönelik ifadelerin niceliksel olarak farklılık göstermekle beraber içerik olarak benzerlik gösterdiği belirlenmiştir. İstisnai olarak @nevintaslicay hesabında anlamlı bir bulguya rastlanamamıştır.

SONUÇ

Çalışmanın bulguları değerlendirildiğinde, en temelde kadın siyasetçilere yöneltilen “teyze” kelimesi, kadın siyasetçilerin değersizleştirildiğinin göstergesidir. Şöyle ki “teyze” ve “abla” gibi kelimeler, toplumumuzda akrabalık ilişkisi dışında, düz anlamıyla bir samimiyet ifadesi olarak kullanıldığı gibi, yan anlamıyla kadınları hafife almak, küçümsemek, itibarsızlaştırmak için kullanılmaktadır¹¹. Aynı şekilde, “karı” kelimesinin kullanımı da bu anlamda sorunludur. Kadın siyasetçilere yönelik aşağılama, aşağılayıcı hitap, cinse yönelik aşağılama, yetkinliğe yönelik aşağılama, fiziksel görünüşe yönelik aşağılama, yaşa ve zekâya yönelik aşağılama olmak üzere çoklu versiyonlarla karşımıza çıkmaktadır. Bu noktada, kadınların, kadın olarak sahip oldukları her türlü özellik için hakaretlere maruz kalabilecekleri ve aşağılanabilecekleri görülmektedir. Bu yaklaşımlar siyasal tabanda iletişim perspektifinin de sorgulanır durumda olduğunu göstermektedir.

Kadın siyasetçilere yönelik bulgularan hakaret ve küfürler ise, sıklık bakımından ön sıralarda yer almaktadır. ‘Teyze’ ve ‘karı’ kelimelerinden sonra, 61 sıklık frekansı ile en sık kullanılan kelime, sadece kadınlar için kullanılan bir hakaret sözcüğüdür. Cinse yönelik hakaret ve küfür kullanımı kadın siyasetçileri demoralize eden, zor duruma düşüren ve hatta toplumsal cinsiyet rollerinin yarattığı baskı nedeniyle siyasetten uzaklaştırabilecek insan haklarına aykırı bir durum içermektedir. Cinsiyet rolleri ile simgeleştirme temasının analiz sonuçları da kadının yerinin evi olduğunu, siyasetin erkek işi olduğunu tekrar eden ve kadına atfedilen rollere ilişkin söylemlerin, doğal olarak kadının siyasal yaşamla ve karar verici olma pozisyonları ile zihinsel bağımlı kopardığını göstermektedir.

Kategoriler arası ilişkilere bakıldığında ise, birçok tweette birden fazla kategori ve temaya ait söylemlerin aynı anda kullanılıyor olması, dilin cinsiyetçiliği pekiştiren bir araç olarak kullanıldığını göstermektedir. Bu çoklu ifadelerin biçimi, “aşağılama”, “küfür ve hakaret” ve “cinsiyet rolleriyle simgeleştirme” temaları altındaki söylemlerin

¹¹ Basitçe düz anlam, bir kelimenin sözlük anlamını oluşturur ve açık, objektif, ortak algıya ait olmalıdır. Yan anlam ise, bir kelimenin kültürel bağlamda bir şeyle bağdaştırılan anlamını oluşturmaktadır ve subjektif, mecazi, çıkarımsaldır (Barut ve Odacıoğlu, 2018, s. 933). Düz anlamlar göstereni, yan anlamlar gösterileni ifade ederler. “Gösteren, gösterenin algıladığımız imgesidir, kâğıt üzerindeki işaretlerdir, havadaki seslerdir. Gösterilen, gösterenin göndermede bulunduğu zihinsel kavramdır” (Fiske, 2013, s. 67).

tamamının, kadını siyasal hayattan uzaklaştırma amacına hizmet ettiğine işaret eder. Diğer bir önemli husus, tüm cinsiyetçi söylemlerin, kadın siyasetçilerin siyasi görüşleri ve pozisyonları ne olursa olsun genel olarak ortaklaşıyor olmasıdır. Muhafazakâr bir kadın siyasetçi ile sosyal demokrat bir kadın siyasetçinin ya da iktidar partisine mensup bir kadın siyasetçi ile muhalif bir kadın siyasetçinin maruz kaldığı cinsiyetçi söylemler, niceliksel olarak farklılık gösterse de kadın olmaları sebebiyle aynıdır. Bu noktada, geçmişten günümüze literatürdeki tartışmaların egemen odağında yer alan iktidarın ataerkil yapısı tekrarlanmaktadır. Bu çerçevede ataerkil sistemin, toplumsal kurumların işleyişi ve sürekliliğinde yeniden üretildiği söylenebilir.

Tüm bu bulgular ışığında, öncelikle, kadın siyasetçilere yönelik cinsiyetçi söylemler, Türkiye’de cinsiyetçiliğin nasıl yeniden üretildiğini, sürdürüldüğünü ve pekiştirildiğini gözler önüne sermektedir. İkinci olarak, Türkiye’de kadın siyasetçilerin maruz kaldıkları siyasal şiddetin cinsiyetçi boyutlarını ortaya koymaktadır. Siyasal şiddet çerçevesinde kullanılan nefret söylemlerinin kadınlığa yönelik teamülü, kadınların siyasal hayatta var olma mücadelesinin zorluğunu da açıklar. Bu durum, Türkiye’de kadın siyasetçilerin erkek siyasetçiler karşısında dezavantajlı bir biçimde konumlandığının göstergesidir. Ayrıca, toplumdaki kadın ve erkeklerin neden eşit oranda temsil edilemediğini de anlaşılır kılmaktadır. Kadın siyasetçilerin, ikincil, eşitsiz ve dezavantajlı konumlarını daha fazla görünür kılmak adına, bu konudaki araştırmaların devam ettirilmesi ve özellikle kadın siyasetçilere yönelik söylemlerle erkek siyasetçilere yönelik söylemlerin karşılaştırılmasının yapıldığı araştırmalara ağırlık verilmesi önerilebilir.

KAYNAKÇA

- Özdemir, H., & Demirkanoglu, Y. (2015). Türkiye'de muhafazakar sağa pencereden kadına bakış. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(10), 223-248.
- Adak, S. (2020). Yetmişli Yıllarda Kadın Hareketi: Yeni Bir Feminizmin Ayak Sesleri. A. Yanık, & T. Bora (Dü) içinde, *Türkiye'nin 1970'li yılları* (s. 609-629). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Agacinski, S. (1998). *Cinsiyetler Siyaseti*. (İ. Yerguz, Çev.) Ankara: Dost Kitabevi Yayınları.
- Alp, H. (2018). Donald John Trump Örneklemini Üzerinden Siyasette Kadına Yönelik Ayrımcı Söylem Örnekleri. *Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi*, 6(15), s. 453-466.
- Althusser, L. (2003). *İdeoloji ve Devletin İdeolojik Aygıtları*. (A. Tümertekin, Çev.) İstanbul: İthaki Yayınları.
- Aydın, M. (1997). *Kurumlar sosyolojisi*. Ankara: Vadi Yayınları.
- Aydemir, D., & Aydemir, E. (2011). *Türk Siyasetinde Kadın: Çok Oluyoruz*. Ankara: Usak Yayınları.
- Barut, E., & Odacıoğlu, M. C. (2018). Anlambilim Teorilerindeki Temel ve Yan Anlam Kavramları Ve Anlambilim-Çeviribilim İlişkisi. *Tarih Okulu Dergisi*, 11(33), s. 927-943.
- Beauvoir, S. (1993). *İkinci Cins*. (B. Onaran, Çev.) İstanbul: Payel Yayınları.
- Birleşmiş Milletler [BM] Kadın Birimi. (2021). *Siyasetteki Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesine İlişkin Klavuz*. https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-01/Guidance-note-Preventing-violence-against-women-in-politics-tr_1.pdf adresinden alındı.
- Bostancı, M. (2014). Siyasal İletişim 2.0. *Erciyes İletişim Dergisi*, 3(3), s. 84-96.

- Bowen, G. (2009). Document Analysis As a Qualitative Research Method. *Qualitative Research Journal*, 9(2), s. 27-40.
- Dinçkol, B., & Koç, C. (2021). Kadınlara Karşı Ayrımcılığın Ortadan Kladirılması Komitesi Genel Tavsiyelerinde Kadınların Siyasal Hakları. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi*, 27(1), s. 1-15.
- Eren, V., & Aydın, A. (2014). Sosyal Medyanın Kamuoyu Oluşturmadaki Rolü Ve Muhtemel Riskler. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 16(1), s. 197-205.
- Fiske, J. (2013). *İletişim Çalışmalarına Giriş*. (S. İrvan, Çev.) Ankara: Bilim ve Sanat Yayınları.
- Güngör, B. (2020). Söylem Yaklaşımı Üzerine Bir Kavram Çalışması ve Eleştirel Söylem Analizi. *Kritik İletişim Çalışmaları Dergisi*, 2(2), s. 1-11.
- Hooks, B. (2012). *Feminizm Herkes İçindir: Tutkulu Politika*. (A. Yıldırım, B. Kurt, E. Aydın, & Ş. Özgün, Çev.) İstanbul: Bgts Yayınları.
- Karagöz, K. (2013). Yeni Medya Çağında Dönüşen Toplumsal Hareketler ve Dijital Aktivizm Hareketleri. *İletişim ve Diplomasi*(1), s. 131-156.
- Krupskaya, N., & Pieck, W. (1996). *Kadın Sorunu Üzerine Seçme Yazılar: Clara Zetkin Üzerine*. (İ. Yarkın, Çev.) Ankara: İnter Yayınları.
- Michel, A. (1993). *Feminizm*. (Ş. Tekeli, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- National Democratic Institute [NDI]. (2019). *Tweets That Chill: Analyzing Online Violence Against Woman in Politics*.
<https://www.ndi.org/sites/default/files/NDI%20Tweets%20That%20Chill%20Report.pdf> adresinden alındı.
- Oflas, Ç. (2020). Trump, Bolsonaro, Orban: Otoriter Dehşet. *Enternesyonel Sosyalizm*(6), s. 82-91.
- Sözen, E. (2017). *Söylem: Belirsizlik, Mübadele, Bilgi/Güç ve Refleksivite*. İstanbul: Paradigma Yayınları.

- Sancar, S. (2014). *Türk Modernleşmesinin Cinsiyeti: Erkekler Devlet Kadınlar Aile Kurar*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi. (2022). 27. Dönem Milletvekilleri Sandalye Dağılımı. <https://www.tbmm.gov.tr/sandalyedagilimi> adresinden alındı.
- Türkiye İstatistik Kurumu [TUİK]. (2022). *Toplumsal Cinsiyet İstatistikleri 2021*. https://www.tuik.gov.tr/media/announcements/toplumsal_cinsiyet_istatistikleri_2021.pdf adresinden alındı.
- Tekeli, Ş. (1988). *Kadınlar İçin Yazılar, 1977-1987*. İstanbul: Alan Yayıncılık.
- World Economic Forum [WEF]. (2022). *Global Gender Gap Report 2022*. https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2022.pdf adresinden alındı.
- World Health Organization [WHO]. (2014). *Strengthening The Role of The Health System in Addressing Violence, in Particular Against Women And Girls And Against Children*. https://www.unwomen.org/sites/default/files/2022-01/Guidance-note-Preventing-violence-against-women-in-politics-tr_1.pdf adresinden alındı.
- Yaralıoğlu, K. (Dü.). (2014). *Veri Madenciliği*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Yönetim Bilişim Sistemleri Bölümü. E – Kitap Serisi. https://ybs.deu.edu.tr/e-kitap/veri_madenciligi_kitap.pdf adresinden alındı.

EXTENDED ABSTRACT

The aim of this study is to investigate the sexist discourses used on Twitter against women politicians in Turkey. In this way, a known but invisible reality will be revealed and the reflection of sexism on women politicians in Turkey will be collected in a compact text. Demonstrating sexist discourses against women in politics is extremely valuable in terms of understanding why the long-standing struggle for equal representation has not reached the desired point in Turkey. Moreover, confronting the nature of political violence that is specific to women as opposed to men in politics will shed light on how sexism is reproduced, sustained and reinforced in Turkey.

As a method, a qualitative content analysis procedure based on data mining was applied. The reason for choosing data mining is that the flow of content on Twitter is too large to be tracked numerically by eye. The sample of the study consists of the Twitter accounts of 5 female politicians who belong to 5 different political parties with seats in the Grand National Assembly of Turkey and who were active in politics during the 27th Government of the Republic of Turkey. These accounts are as follows: Ayşe Kesir, the President of the Women's Branch of Ak Party; Aylin Nazlıaka, the President of the Women's Branch of CHP; Meral Akşener, the President of İyi Party; Pervin Buldan, the Co-President of HDP; and Nevin Taşlıçay, the Ankara MP of MHP.

In the selection of the sample, the type of purposive sampling was found appropriate in accordance with the purpose of the study. Based on the assumption that the five political parties that have deputies in the Grand National Assembly of Turkey represent the political life in Turkey, and the female politicians in these parties represent the female politicians in Turkey, the Twitter accounts of female politicians belonging to these five political parties were selected. These accounts were deemed appropriate because they provide a rich sample due to the diversity of political positions of women politicians. Another sampling criterion was that the selected accounts should be popular and have a high number of followers compared to other women in their parties. The study was limited to these 5 Twitter accounts due to the size of the data on Twitter.

Methodologically, the study consists of two stages. In the first stage, Twitter data mining was carried out using the R-Studio program respectively. First of all, tweets shared on Twitter between January 1, 2019 and October 31, 2022 by tagging @PervinBuldan,

@meral_aksener, @NevinTaslicay, @AylinNazliaka accounts were subjected to preliminary analysis between August 4, 2022 and October 31, 2022. As a result of the preliminary analysis, a keyword pool was created from sexist discourses against women. Between November 1, 2022 and November 8, 2022, a total of 558 tweets from the last 4 years containing sexist words were captured with the R-Studio program. In the second stage, the data obtained were subjected to qualitative content analysis procedure with document review analysis method.

In the data analysis phase, qualitative content analysis was conducted using Maxqda Qualitative Analysis Program. First, 558 tweets were read and coded one by one in the Maxqda program. The codes were distributed first into subcategories and then into themes. Then, code frequency analysis for each category, inter-category relationship analysis and comparison analysis according to the code distribution of the analyzed accounts were performed and the data were visualized. In the analysis phase of 558 tweets in Maxqda Program, 463 tweets were coded using 122 codes for sexist discourses against women politician, 562 codes were made and 11 sub-categories and 3 themes were determined. The themes were defined as "humiliation", "swearing and insult" and "symbolization with gender roles".

Looking at the distribution of all sub-categories in the analyzed tweets, the subcategories are as follows: 36% derogatory address, 18% insult towards gender, 18% humiliation towards gender, 9% humiliation towards physical appearance, 4% humiliation towards competence, 4% swearing towards gender, 4% symbolization as second gender, 3% symbolization with house, 2% roles assigned to women, 2% humiliation towards age and 1% humiliation towards intelligence. When the relationships between sub-categories are analyzed, the fact that discourses belonging to more than one category and theme are used simultaneously in many tweets shows that language is used as a tool that reinforces sexism. Another important result is that all sexist discourses are generally shared by women politicians, regardless of their political views and positions.

According to the results of the study, firstly, sexist discourses against women politicians reveal how sexism is reproduced, sustained and reinforced in Turkey. Secondly, it reveals the sexist dimensions of political violence experienced by women politicians in Turkey. The stereotype of hate speech used within the framework of

political violence against femininity also explains the difficulty of women's struggle to exist in political life. This is an indication of the disadvantaged position of women politicians in comparison to men politicians in Turkey.